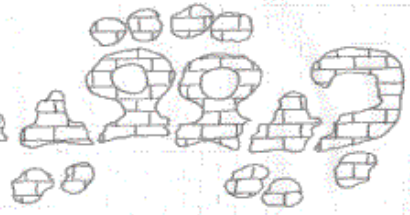

M-A

اعتیادین نیسکیل لی

قوربان لاری

سنویملی یولداشیم ایندی سن جیققیلی باخچانین سگکیزینچی سایی نی اینه آلب کاناپانین اوستونده، کیناب خانادا، کوچه ده، دزگاہ آباغیندا، قارخ کارخاناسیندا، پادا زبیللیقدا زبیللری آلت-اوست ائله ینده اوردا ناپیب ائله اوردا اوخویورسان، هر حالدا اولاسان، هاردا اولاسان منیم دینلنجیم سن، منی ده ائله بو گور.

بوندا قاپاق کئچن سایلاردا سته پئردن، طبیعت دن، چوره-چوره پئمیش لردن دانیشدیم، سن اوچون شعرلر، ماهنی لار، ناغیل لار یازدیم، ایسته دیم المدن گلن قدر آنا دیل ایله، ائله بو آذربایجاندا کئدلریمیزده، شهرلریمیزده دانیشدیغیمیز دیل ایله سن این ایلگی قورام، ایسته دیم خوش اولاق، دئییه ک، گوله ک.

آما اوزومو آلالدا بیلمه دیم، بو گون بیزیم اولکده اوشاقلارین چوخو ایشله به مجبور اولورلار، چوخو گور آچاندان بوخسوزلوق ایله ال به یاخا اولاراق اویناماق پئربنه، گزمک پئربنه، هابئله تحصیل پئربنه ایشله بیرلر، گونون چوخ بولومونو بئکه لر ایله باش-باشا ووروب روحی له جسمی

ایشکنجه آلتیندا قالیرلار، ایشلکم باخشی دیر بونو هامی بیلر اما زور ایله گون چیخاندان باتانا جان اودا اویغون سوز بیر یئرلرده بویوگو ایشدن سالیر قالسین اوشاگی. اوشاق نه گوناھین صاحبیدیر کی آناسی، آناسی معتاد دیر، ایش سیزلیق دیر، باھالیق دیر، اوشاق، اوشاق دیر ایسته بیر اوینا یا، ایسته بیر گزه، دئییب-گوله.

بو گون اولکمه میزین اوشاقلاری، هر بیر باخیمدان سینسیرلر، اونلار یا اعتیادین نیسکیل لی قوربانلاری دیلار، یا دا دولت ایله آنا-آنانین کیفایت سیزلیغی ایله برنامه سیزلیغین کؤتگینی یئیرلر.

عزیز یولداشیم سنه حق وئریرم دئییه سن: من نئيله ییم بو سؤزلری منه نییه دئییر- سن، من هله اوزوم اوشاغام. دئمه لییم کی آی یولداش آخی سنده منه حق وئر: نئجه میوه لردن دانیشیم، نئجه ماهنی یازیم. !!!

م-عابدین پور

رسمی چکن: جلال زلفی

قانلى اېلمىكلر

او گىنچە اورژانس دا كىشىك ايدىم . اوتاغىمىن پىنجرەسىندىن دان اولدوزونا باخىردىم. دان پىرى آغاردىقچان اولدوزدا ايتىردى. اۈز-اۈزۈمە دىيىردىم: گۈرەسن اېندى بو دونىادا نىچە نفر منىم كىمى بو گۈزل اولدوزا گۈز تىكىدىر. پىرىستار خانىمىن سىسى بو تون خىياللارېمى پوزدو. سىسى تېترەيىردى، از قالىردى آغلاسىن، اېندىپەن اونو او حالدا گۈرەمەيشىدىم.

تختىن اوستوندى بىش ياشىندا بىر بالاجا اوغلان وارېدى. ائىلە بىر حالدا دوشموشىدو كى گۈرەنەن اورەيى كاپاب اولوردو، قول-قىچى سىنىپ ھەرەسى بىر يانا اېلىمىشىدى، گۈزلىرىن ائى گۈم-گۈي ايدى، بىرى اوستە، بىرى ائىلا آخىمىشىدى. باشىدا نىچە پىردن سىنىمىشىدى، قول-قانادى سىنىمىش قانىنا بىلشمىش كىچىك بىر قوشا اوخشايدى. پارالارنى ال ووراند چوخ بىر اېنچە سىزىلتى گىلېردى، اۈرگىمىن گىلېردى او ازلېمىش قول-قىچا ال ووروم. بىندى ياشدا اوشاق اولاسان آغلا گىلمەن باشان گىلە، بىر آرىخ، خورتدامىش ارواد اېلە اون-اون بىر ياشدا بىر قىز باشى اوستە دورموشىدولار. اېكىسى دە نىمە كىف دە، چادىرالارې، پالتارلارې چىرىخ-ياماخلى، اۈزلىرى دە بىر درې بىر سوموك. دىندىم:

- ھانكى اسكىك بونو بو كۈنە سالىيدىر؟

ارواد قورو سىسلە دىدى: «آناسى»

چىغىردىم: «آناسى؟! نىچە آناسى؟! مېە او دلېدى؟»

- معتاد دى آغا دوكتور

- معتاد اولسون دا ، اوشاق نە گوناھىن صاحابىدىر!

آغلايا-آغلايا دىدى: «من نى قىزىم ھەر گۈندە كى كىمىن

ساعات دۇردىن دوروب باشلامىشىدىق اېلمىك سالماغا .

آناسى اۈلموشون اوچ دۈنە باشى اوستە گىتتىم كى اويادام .

ائىلە شىرىن پاتمىشىدى كى اورگىمىن گىلمەدى اويادام.

كىشى تاپىلىپ گىلدى گۇردو اوشاق بوخدى، گىندىپ

سىللە-تېپىكلە اويادىپ اېلمىك سالماغا مجبور ائىلە دى. حىوان بالا

ھۆكۈلدۈپە-ھۆكۈلدۈپە اېلمىك سالىردى. بىر آزدان سورا گىلې

باخدى گۇردو اېلمىكلرى دوز سالمايىپ، آلالە اوندان گىنچەسىن،

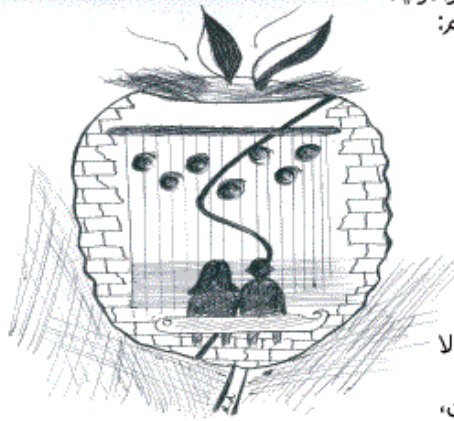
آغاجى گۇتوروب دوشىدو جاتىنا...»

داھا بىر زاد ائىشىدىمىردىم، پىر-گۈي باشىما فىرلانېردى. قولاقلىغىن آلتىندا كى ھردن بىر گلن او ضىيف چىرىپىنتى

سىسى ياواش-ياواش سۇندو. داھا بىر سىس گىلمىردى.

چىققىلى اوجو اچىلىپ بىر قانلى اېلمىك پىچاقى زويوب يترە دوشىدو.

م-ع

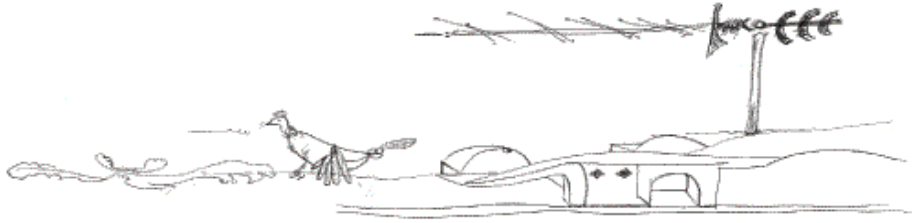

"دومانىن" آتاسى

اوشاقلار من «دومان»-ىن آناسى يام. دومان چوخ دىرىش و چىلور بىر اوغلاندىر. بونىدان قايىق من معتاد ايدىم. ائىلە اولموشىدو كى ايشلىمىك پىرىنە، ارواد-اوشاغىما چۇرك قازانماق پىرىنە دووارلار دىيىندە، خارابالىق لاردا چۇمىلىپ خومار قالىردىم. ائىمە گىلنى ساتىپ زھرى مارا وئرىپ چكىمىشىدىم. ائىلە اولموشىدو كى اون ياشدا اوغىلوم «دومان» ايشلەيب ائوھ چۇرك گىلېردى. سۇزون دوزو ائوېن كىشىسى دىھا من دىيلدىم، دومان ايدى. بىر گون كى ھىچ زاد ساتماغا قالمايىشىدى گىنچە پارىسى ھامى پاتان دان سورا دوروب اوغورلوق جان «دومان»-ىن جىيىندە نىمە پوك وارېدى گۇتوروب دوزولدىم بولا، دىمە قرار ايدى او بولونان آناسىنى دوكتوره آپارا. من بونو بىلمىردىم نەپى بىلىردىم كى بونو بىلەم. او ائوھە بىرى جان اوستە اولسايدى منىم خېرىم اولمازدى. خېرىم اولسايدى دا ھىچ وئىچىمە گىلمىزدى. گىنچە ائوھ قاپىداندا «دومان»-ىن گۈزلىرىدىن گىزلىن گىندىپ گىردىم اوناغىما. نىچە دىقەدن سورا «دومان» قاش-قايىغى ائشاغى باشىم اوستە دورموشىدو. او بالاجا اللرىنى، او ايشلىمىكدن پارچالانمىش، قاپار اللرىنى گۈزلىرىمىن اۈنۈنە توتوب اېستەدى بىر زاد دىسىن. اما بىر سۇز دىمدى.

باشىمى قاوزايىپ گۈزلىرىنە باخا بىلمىدىم. من يىكەلىكدە كىشى دە نوخود جا اۈرەگ اولمادى بىر قارىش اوغلان چىغىن گۈزلىرىنە باخام. بىر لىظە بىلە بىلدىم كى ائامىن قايىغىندا باش ائشاغى دورموشام او زامانكى سىگار چكىمە گىم اوستە مە دانلاق وئىردى. اوشاقلار! بىردن بىرە غىرىتمە دىدى، چكىب اوتاغىمىن قاپىسىنى باغلايدىم، دىندىم بو اوتاقدان يا اۈلوم چىخاجاق پادا دىرىم. م-ع

شهر

هیدیللی *

گونلرین بیر گونونده
بیر دنه قوش یاشیردی
خیواندا گزیردی
غان-غان-غان
بازاردا دن بییردی
توکانلاری تانیردی
پوفکی چوخ سئویردی
(غان-غان-غان)
بیر گون گون اورتا چاغی
گۆردو کی پیشیک گلیر
گۆردو بیر نچه اوشاق
بیر قیز دوروب اورتادا
قنودا سو ایچیردی
ویترینلره باخیردی
خاش خاشیلان بییردی
(خاش-خاش-خاش)
اوتوموشدو دوواردا
انیب قوندو آغاچا
اوتورولار دایره
اونلارا سویلور بئله:

(هیدیللی ها هیدیللی)
آنتنه قونموشدو
(باخچادا گلین اوتلار)
باخچا کیلید-کیلیدی
هیدیللی بیر قوشودو**
باخچادان قوخموشدو
آغزیندا ریحان چاتلار**
کیلیدلری ایتیبیدی"

سۆزلرده ایتیمیشدی قوش
اونودموشدو باخچانی
او یام-یاشیل خالچادا
ماللاق ووروب آشاردی
چیچکلری ایلردی
کۆنلو کی شاد اولاردی
چالقینی آتمیشدی قوش
اویغویا گنتمیشدی قوش
باخچادا کی خالچانی
سختوتلی آلچادا
دالبالد اوپباشاردی
بولاقدا سو ایچردی
نغمه لری قوشاردی
غملره باتمیشدی قوش
(پاییزین سون آیی ۱۳۸۱)
م-عابدین پور

*خالق قوشماجالاریندان(هیدیللی ها هیدیللی/هیدیللی بیر قوشودو/باخچایا
قونموشدو/باخچادا گلین اوتلار/آغزیندا ریحان چاتلار/...)
**خالق اوخویان هیدیللی نین میصراع لارایتدان

فولکلور

کند آنا - بالا اویونلاری

(۳)

آنا کۆرپه بالاسینین قوللاریندان یاپیشیب اؤزونه ساری
چکر- اوزاخلادار، بئله اوخویار:

هاماننی ها هاماننی
ائششکلر یئدی سامانی
هانی بالامین تومانی
اؤدو با آغاش باشیندا
یئددی توخاش باشیندا
درمان آرخیندا ائششک اولوب
قارقا دیبیر آریخدی
قجله دیبیر چاریخدی

پیشیک دیبیر: نه قار- قیر ائلیرسیز- بیین، بیین.
اوشاغی باغرینا باسیب آغزی نان یتمک اداسینی چیخاردار.

نازلاما

بئله بالالاردان آلاه
تۆک باجالاردان آلاه
هاممیدا بئش-بئش اولسون
بیزده ده اون بئش اولسون.
*****
شافتالیلار جالاندی
' آراز ، منیم بالامدی
هاممی قویوب گئنددی
' آراز ، منه قالاندی.

